

ΧΡΙΣΤΟΣ ΑΝΕΣΤΗ - ΑΛΗΘΩΣ ΑΝΕΣΤΗ

Χριστός Ανέστη! Και λοιπόν; Όχι συνταξιοδοτική «ανάπαυση»

Τού Χρήστου Γιανναρά

«Χριστός ανέστη». Και λοιπόν; Κάποτε ο γιορτινός αυτός χαιρετισμός πρέπει να ήταν το πρώτο νέο της ημέρας, άγγελμα του πιο σημαντικού συμβάντος και ταυτόχρονα, του πιο χαρμόσυνου. Για όλους. Το ρεαλιστικότερο ανάλογο που θα θυμούνται ακόμα κάποιοι, ήταν τον Ιούλιο του 1974: Πρώτη κουβέντα τότε, η καλημέρα μας για κάποιες μέρες, ήταν το άγγελμα: «η χούντα έπεσε»! Αυθόρμητη έκρηξη μεγάλης χαράς, και γίνεται χαιρετισμός όταν η χαρά είναι αυτονόητα κοινή.

Σήμερα το «Χριστός ανέστη» μοιάζει να σέρνεται στα χείλη, εκφυλισμένο σε εθιμικό λεκτικό σχήμα που αναγγέλλει, χωρίς να παραπέμπει σε εμπειρία χαράς. Διαιωνίζει (συμβατικά) κατάλοιπα μιας άλλοτε γιορτής, κατάλοιπα παντελώς άσχετα πια με την υπαρκτική μας περιπέτεια: τον ρεαλισμό του απελπισμού, της ακοινωνησίας και μοναξιάς, την τραγωδία της φονικής αρρώστιας, τον πανικό που γεννάει στις ψυχές μας ο θάνατος.

Στην καλύτερη περίπτωση το άγγελμα «Χριστός ανέστη» δηλώνει σήμερα επιλεγμένες ατομικές παραδοχές, ψυχολογικό γάντζωμα σε ιδεολογικές «πεπιοιθήσεις», βεβαιώνει την ένταξη σε κάποια ασφαλιστική τού εγώ συλλογικότητα, ανάλογη με την παραισθησιογόνο στράτευση σε ποδοσφαιρική ή κομματική «παράγκα». Η διαβεβαίωση ότι «ο Χριστός νίκησε τον θάνατο» ηχεί σήμερα, για τους πολλούς, όπως οι ιδιωτικές θριαμβικές εξαγγελίες οπαδών, ότι η τάδε ομάδα νίκησε τη δείνα, το τάδε κόμμα κατατρόπωσε το αντίπαλο.

Ο εόρτιος χαιρετισμός «Χριστός ανέστη» και τα όποια πανηγυρικά συμπαραομαρτούντα έφτασαν ως τις μέρες μας, από γενιά σε γενιά, όμως απογυμνωμένα, όλο και περισσότερο, από το αρχικό εμπειρικό τους

φορτίο, το βιωματικό τους αντίκρισμα. Ακούμε ή διαβάζουμε κάθε χρόνο πασχάλιες εγκυκλίους των αξιωματούχων της «επίσημης» Εκκλησίας και ψάχνουμε απεγνωσμένα (αλλά μάταια) να διακρίνουμε έστω και αμυδρά ίχνη εμπειρικών ψηλαφήσεων που να απηχούνται στη στερεότυπη μεγαλοστομία. Ξεκρέμαστοι όπως είμαστε στο ιλιγγιώδες κενό του ιστορικο-υλιστικού μηδενισμού, με μοναδικό «νόημα» βίου και αποκλειστική, νυχθήμερη μέριμνα τα στρατηγήματα απανθρωπίας που λανσάρονται σαν «οικονομία» και σαν «πολιτική», θα θέλαμε, ίσως, να ρωτήσουμε, επαιτώντας ψήγματα ρεαλισμού εντιμότητας: «Χριστός ανέστη» – και λοιπόν;

Αν ο Χριστός θανατώθηκε με σταυρικό θάνατο και σε τρεις μέρες ξανάζησε, γιατί αυτό το γεγονός ενδιαφέρει εμάς σήμερα, κατά τι μάς αφορά; Οι άνθρωποι συνεχίζουμε να πεθαίνουμε, όπως γινόταν και προτού αναστηθεί ο Χριστός. Κανένας άνθρωπος δεν ξανάζησε μετά τον θάνατό του, γιατί λοιπόν εμείς να γιορτάζουμε ότι νικήθηκε ο θάνατος επειδή αναστήθηκε ο Χριστός;

Ίσως το πρόβλημά μας να είναι η απώλεια της διάκρισης των γλωσσών, η διαφορά «λογικής»: Υπάρχει η λογική του βίου, υπάρχει και η λογική της ζωής. Η λογική της χρήσης και η λογική της σχέσης. Η λογική της αποτελεσματικότητας ριζικά διαφορετική από τη λογική της πληρότητας. Η λογική της συμπεριφοράς άλλη από τη λογική της μετοχής, της συν-ουσίας.

Αν με τη γλώσσα της χρηστικής λογικής θέλουμε να «πούμε» τον έρωτα, θα προδοθούμε αμέσως ανυποψίαστοι, δηλαδή ανέραστοι. Αν με τη γλώσσα του εντυπωσιασμού αρχιτεκτονούμε, ζωγραφίζουμε ή μουσουργούμε, αποδειχνόμαστε άγευστοι των αποκαλύψεων του κάλλους. Αν μιλάμε για το ευ-αγγέλιο της Εκκλησίας με τη γλώσσα και τη λογική της θρησκείας, είμαστε βαθιά νυχτωμένοι στην άγνοια, χαμένοι σε ψευτοπαρηγόριες.

Μοιάζει η γλώσσα της μετανευτώνειας φυσικής να είναι πιο αποκαλυπτική από τη γλώσσα των ατομοκεντρικών θρησκευτικών «πεποιθήσεων». Πραγματικό χαρακτήρα στη σπουδή των φυσικών δεδομένων έχουν μόνο οι σχέσεις που συγκροτούνται στα πλαίσια διαφορετικών συστημάτων αναφοράς: Αν ζητάμε να εντοπίσουμε «θέση», συναντάμε σωματίδιο, αν ζητάμε «κίνηση», συναντάμε κύμα. Κάθε μέτρηση ή όποια άλλη μορφή παρατηρητικής παρέμβασης συνιστά σχέση του παρατηρητή με τα παρατηρούμενα. Η σχέση συγκροτεί τη γνώση της

πραγματικότητας, η γνώση είναι συνάρτηση των αναζητήσεων του παρατηρητή.

Στη θρησκευτική προσέγγιση η ανάσταση του Χριστού είναι ένα ανεξήγητο «θαύμα» που μας υποχρεώνει να το δεχθούμε σαν «πεποίθηση». Στην εκκλησιαστική προσέγγιση είναι ένας τρόπος υπάρξεως, που τον γνωρίζουμε όχι με περιγραφές και νοητικά σχήματα, αλλά μόνο μετέχοντας σε αυτό τον τρόπο. Σημαίνεται ο τρόπος με τη γλώσσα του έρωτα: ως «κένωση», άδειασμα από κάθε ατομοκεντρική ιδιοτέλεια. Και γνωρίζεται ο τρόπος μόνο με την πραγμάτωση της ερωτικής αυτοπροσφοράς, της ελευθερίας από τη δουλεία στις τυφλές αναγκαιότητες της επιβίωσης. Το εμπειρικό μέτρο για την πρόσβαση στην εκκλησιαστική λογική και γλώσσα της ανάστασης είναι ο κενωτικός έρωτας, η μετοχή στο άθλημα και στη χαρά της αυτοπροσφοράς.

Που σημαίνει: η ανάσταση δεν χαρίζεται σαν «θαύμα», κερδίζεται όπως κάθε έρωτας: με εκούσια αποδοχή του θανάτου, δηλαδή με παραίτηση από την ατομοκεντρική αυτοζωία. Στη γλώσσα των ευαγγελίων ο Χριστός δεν ξαναζωντάνεψε σε τρεις ημέρες για να συνεχίσει την ιστορική διαδρομή μιας ατομικής παρουσίας. Εμφανίστηκε σαρκώνοντας την ελευθερία από τους όρους της φύσης. «Νενίκηνται της φύσεως οι όροι», τραγουδάει η Γιορτή της Εκκλησίας. Κάθε φύσεως, και της ανθρώπινης οι όροι και της θείας. Ο σαρκωμένος Θεός είναι ελεύθερος τόσο από τις λογικές προδιαγραφές της θεότητας όσο και από τις αναγκαιότητες (χρόνου, χώρου, φθοράς, θανάτου) της ανθρωπότητας.

Το άγγελμα «Χριστός ανέστη» πρέπει να γεννήθηκε από μια ενσυνείδητη και ρεαλιστική χαρά: Αυτό που διψάμε οι άνθρωποι δεν είναι μια ατελείωτη (και γι' αυτό εφιαλτική) επιβίωση κάποιας σκιάς ή απόηχου της ύπαρξής μας «εν τόπω χλοερών», σε αιώνια συνταξιοδοτική «ανάπαυση», όχι. Διψάμε την ελευθερία από κάθε περιορισμό και αναγκαιότητα: Να υπάρχουμε επειδή ελεύθερα θέλουμε να υπάρχουμε, και να θέλουμε να υπάρχουμε επειδή αγαπάμε. Διψάμε «το όλον του έρωτος».

Σε αυτή τη δίψα απαντάει το άγγελμα «Χριστός ανέστη». Η Γιορτή καλεί σε μετοχή, εμπειρική μέθεξη στη χαρά της ελευθερίας.

Πηγή: Εφημερίδα Καθημερινή τής Κυριακής 12-4-2015.

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΗΝΟΣ ΜΑΪΟΥ 2023

- 5 Παρασκευή.** 18:30 Ἡ ἀκολουθία τοῦ ἔσπερινοῦ.
- 6 Σάββατον.** Ἀπόδοσις τῆς ἑορτῆς τῶν Μυροφόρων.
07:30 Ἡ ἀκολουθία τοῦ ὄρθρου καὶ 08:30 ἡ θεία λειτουργία.
18:30 Ἡ ἀκολουθία τοῦ ἔσπερινοῦ τῆς Κυριακῆς.
- 7 Κυριακῆ.** Μνεία τῆς Θεραπείας τοῦ Παραλύτου.
07:30 Ἡ ἀκολουθία τοῦ ὄρθρου καὶ 09:00 ἡ θεία λειτουργία.
18:30 Ἡ ἀκολουθία τοῦ ἔσπερινοῦ.
- 8 Δευτέρα.** Ἰωάννου τοῦ Θεολόγου.
07:30 Ἡ ἀκολουθία τοῦ ὄρθρου καὶ 08:30 ἡ θεία λειτουργία.
- 9 Τρίτη.** 18:30 Ἡ ἀκολουθία τοῦ ἔσπερινοῦ.
- 10 Τετάρτη.** Τῆς Μεσοπεντηκοστῆς.
07:30 Ἡ ἀκολουθία τοῦ ὄρθρου καὶ 08:30 ἡ θεία λειτουργία.
- 13 Σάββατον.** Τῆς ἀγίας μάρτυρος Γλυκερίας.
07:30 Ἡ ἀκολουθία τοῦ ὄρθρου καὶ 08:30 ἡ θεία λειτουργία.
18:30 Ἡ ἀκολουθία τοῦ ἔσπερινοῦ τῆς Κυριακῆς.
- 14 Κυριακῆ.** Τῆς Σαμαρείτιδος.
07:30 Ἡ ἀκολουθία τοῦ ὄρθρου καὶ 09:00 ἡ θεία λειτουργία.
- 19 Παρασκευή.** 18:30 Ἡ ἀκολουθία τοῦ ἔσπερινοῦ.
- 20 Σάββατον.** Ἀπόδοσις τῆς Σαμαρείτιδος, Θαλλελαίου μάρτ.
07:30 Ἡ ἀκολουθία τοῦ ὄρθρου καὶ 08:30 ἡ θεία λειτουργία.
18:30 Ἡ ἀκολουθία τοῦ ἔσπερινοῦ τῆς Κυριακῆς.
- 21 Κυριακῆ.** Τοῦ Τυφλοῦ, Κωνστανίνου καὶ Ἐλένης των βασιλέων.
07:30 Ἡ ἀκολουθία τοῦ ὄρθρου καὶ 09:00 ἡ θεία λειτουργία.
18:30 Ἡ ἀκολουθία τοῦ ἔσπερινοῦ.
- 23 Τρίτη.** 18:30 Ἡ ἀκολουθία τοῦ ἔσπερινοῦ.
- 24 Τετάρτη.** Ἀπόδοσις τῆς ἀκολουθίας τοῦ Πάσχα.
07:30 Ἡ ἀκολουθία τοῦ ὄρθρου καὶ 08:30 ἡ θεία λειτουργία.
20:30 μὲ 00:30 τῆς ἐπομένης ἀγρυπνία γιὰ τὴν ἑορτὴ τῆς Ἀναλήψεως.
- 26 Παρασκευή.** 18:30 Ἡ ἀκολουθία τοῦ ἔσπερινοῦ.
- 27 Σάββατον.** Ἰωάννου ὁμολογητοῦ τοῦ Ρώσου.
07:30 Ἡ ἀκολουθία τοῦ ὄρθρου καὶ 08:30 ἡ θεία λειτουργία.
18:30 Ἡ ἀκολουθία τοῦ ἔσπερινοῦ τῆς Κυριακῆς.
- 28 Κυριακῆ.** Τῶν ἀγίων 318 πατέρων τῆς Α΄ Οἰκουμενικῆς Συνόδου.
07:30 Ἡ ἀκολουθία τοῦ ὄρθρου καὶ 09:00 ἡ θεία λειτουργία.
- 31 Τετάρτη.** 18:30 Ἡ ἀκολουθία τοῦ ἀγιασμοῦ καὶ παράκλησις διὰ τοῦς μαθητᾶς.

“ΥΔΩΡ ΖΩΗΣ”

Μηνιαία έκδοση του Ενοριακοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ Ζωοδόχου Πηγῆς Κάτω Πατησίων.
Ζαχαρία Παπαντωνίου 65, Τηλ/Fax: 210 8313 403, Τ.Κ. 111 45, ΑΘΗΝΑ
Υπεύθυνος ὑλης: Αρχιμ. Φώτιος Καραδήμας Πρόεδρος του Εκκλ. Συμβουλίου
Ιστοσελίδα I.N.: www.zoodochos.gr • E-mail: contact@zoodochos.gr